

Stanovisko Bankovej rady NBS

Banková rada prerokovala a vzala na vedomie Ekonomický a menový vývoj – leto 2026.

Najnovšia predikcia NBS potvrdzuje očakávania slabého rastu slovenskej ekonomiky v tomto roku. Rast hospodárstva by sa mal spomaliť na približne 0,5 % a zrýchliť v nasledujúcich dvoch rokoch k 2 %. Na ekonomiku má nepriaznivý vplyv vývoj v zahraničí, najmä geopolitické napätie súvisiace so situáciou na Blízkom východe a vysoké ceny energií.

Odolná spotreba slovenských domácností nateraz pomáha čiastočne kompenzovať slabnúci zahraničný dopyt. V ďalších rokoch by sa ekonomika mala postupne zotavovať, pričom hlavným ťahúňom rastu by mal byť zahraničný dopyt a postupné zlepšovanie finančnej situácie domácností.

Inflácia by mala zostať v tomto roku na úrovni blízkej 4 %, pričom jej vývoj ostáva výrazne ovplyvnený cenami energií a ich postupným premietaním do cien tovarov a služieb. V nasledujúcich rokoch sa očakáva len postupné zmierňovanie tlakov na rast cien. Významným zdrojom neistoty ostáva vývoj cien plynu a ropy a ich nepriame a sekundárne efekty v ekonomike.

Situácia na trhu práce sa postupne mierne zhoršuje v dôsledku slabého ekonomického rastu. Zamestnanosť by mala v tomto a budúcom roku poklesnúť a nezamestnanosť vzrásť, čo odráža obmedzenú schopnosť ekonomiky vytvárať nové pracovné miesta. Rast miezd zostáva aj napriek spomaleniu relatívne robustný, čo pomáha stabilizovať kúpnu silu obyvateľstva. V ďalších rokoch by sa vývoj na trhu práce mohol zlepšiť vďaka oživeniu ekonomiky. Výkonnosť ekonomiky a fungovanie trhu práce sa budú musieť naďalej spoliehať aj na príchod zahraničnej pracovnej sily.

Banková rada konštatuje, že riziká pre ekonomický rast zostávajú vysoké a sú vychýlené smerom nadol, zatiaľ čo pri inflácii prevažujú riziká jej vyššieho vývoja. Hlavným zdrojom neistoty je geopolitická situácia a jej vplyv na ceny energií, ako aj možné sekundárne a nepriame vplyvy na infláciu a ekonomickú aktivitu. Alternatívne scenáre poukazujú na možnosť výrazne slabšieho ekonomického rastu a súčasne vyššej a dlhšie pretrvávajúcej inflácie. Priaznivejší scenár vývoja by priniesol len mierne zlepšenie v porovnaní s predikciou, a to najmä v ďalších rokoch. Vývoj môžu navyše ovplyvniť aj prípadné turbulencie na svetových finančných trhoch alebo extrémne počasie.

Neistotu v oblasti budúceho vývoja inflácie umocňuje nejasný osud pomoci domácnostiam s cenami energií. Existujúce nastavenie regulácie cien energií pre domácnosti spôsobuje, že predošlý rast trhových cien sa do spotrebiteľskej inflácie premieta dlhšie. Tým rastie riziko, že vyššia inflácia sa na Slovensku zakorení hlbšie, čo môže v podmienkach spoločnej meny viesť k ďalšej strate konkurencieschopnosti jej ekonomiky. V diskusii o regulačnom rámci cien energií by preto bolo žiaduce zväžiť aj tento aspekt súčasného systému.

Deficit verejného sektora by mal podľa predikcie zostať na úrovni okolo 4,5 % HDP. Ďalší rast verejného dlhu postupne zvyšuje zraniteľnosť ekonomiky voči nepriaznivému vývoju. Je preto žiaduce čo najskôr podniknúť kroky, ktoré rast zadlženosti zvrátia. Stabilizácia a následné znižovanie zadlženosti verejného sektora si budú vyžadovať konsolidačné úsilie aj v ďalších rokoch. Aj to predstavuje výrazné riziko pre ekonomický rast, pričom jeho vplyv na infláciu bude závisieť od konkrétnych opatrení, ktoré vlády prijímú. V prostredí vysokej neistoty a obmedzeného fiškálneho priestoru bude dôležité, aby bola akákoľvek podpora smerovaná do ekonomiky adresná a dočasná.

Očakávané zrýchlenie rastu ekonomiky v ďalších rokoch sa v citeľnej miere opiera aj o dočasné vplyvy. Pre udržateľný rast bude nevyhnutné dôsledne implementovať opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia a inovačného potenciálu ekonomiky, vrátane opatrení nedávno schválených vládou, pričom v tomto úsilí je potrebné pokračovať. Pri využívaní fondov EÚ je z hľadiska dlhodobého rastu životnej úrovne a obnovy dobiehania vyspelejších krajín dôležité, aby časová tieseň v ich čerpaní nevedla ku kompromisom v efektívnosti ich využívania.